

Szegedi Egyetem

III. évf. 16. szám.

A SZEGEDI FELSZÓKOTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1965. október 23.

Jubiláló intézet

Az évfordulók mindig mitanek úgy az egyén, nagy eseménynek számíttat. Ezek az időpontok egy-úttal a számvetés és a jövő feladatainak, célkitűzéseinek körvonalazását is jelentik. Ilyen évfordulóhoz érkezett most a JATE egyik nem nagy létszámú tanszéke, az Embertani Intézet is.

Az intézet 1940. október 19-én alakult meg hivatalosan, és vezetésével dr. Bartucz Lajos egyetemi tanárt bízták meg. Ez a megbízás, valamint a tanszék létrejötte, a hazai embertan szempontjából nagy jelentőségű eseménynek számított. Ez egyben azt is jelentette, hogy a magyar antropológia egy újabb intézménnyel gyarapodott, és vezetője ennek az intézménynek az akkor legtapasztaltabbnak számító magyar antropológus lett.

A háború és a felszabadulás után indult az intézet komoly fejlődésnek. Ebben a fejlődésben kisebb törést jelentett az, hogy 1951-ben az Egyetemi Könyvtár fejlesztése miatt, a Tanszékét jelenlegi helyére, a Tancsics Mihály utcai épületbe költöztették át. Jóllehet az intézetnek 1955-ig közel kilenc oktatója volt, ez a szám 1955-re kettőre csökkent. Ez az év azonban mégis jelentősnek számít az intézet történetében, hiszen ettől az időponttól kezdve a Tanszék személyzete fokozatosan kicsérélődik, és az intézet „megfiatalodik”.

1959-ben Bartucz professzor a budapesti ELTE Embertani Intézetének vezetésére kap megbízást, amely az idős professzor munkájának további elismerését jelentette. Ennek az intézetnek ugyanis Török Aurél professzor halála után közel 50 évig nem volt kinevezett vezetője. Az egy évig tartó átmeneti nehézségek után a Művelődésiügyi Minisztérium dr. Lipták Pált bízta meg 1960-ban a tanszékvezetői teendők ellátásával.

Oktató munkája terén a tanszéknek sem a múlt tapasztalatai, sem a jövő reményei nem a legbiztatóbbak. Az oktatók a biológus tanárjelöltek képzésében vesznek részt, akik számára az előírt kötelező heti óraszám egyre csökkenő tendenciát mutat. A korábbi, két teljes oktatási évben

előadott tárgykör az oktatási reform alapján a jövőben csak egy félév folyamán heti 3 órás kollégium keretében kerül tárgyalásra. Kérdés, hogy az adott körülmények között a jövőben eleget tudunk-e nyújtani tanárjelölteinknek ebből a nem kevésbé fontos tárgykörből.

Az intézet kutató munkájának fő profilja mindig a paleoantropológia, az ásatásokból előkerült csontvázletek tanulmányozása volt. Bartucz professzor a korábban még működő szegedi Régészeti Tanszékkel, valamint a jelenleg is működő Néprajzi Tanszékkel karöltve, az Alföld népességének módszeres tanulmányozását tűzte ki célul. Sajnos ennek a tervnek következetes megvalósítására nem kerülhetett sor, pedig többek között ennek a munkának is köszönhető, hogy az intézet — a későbbi módszeres gyűjtések eredményeképpen is — ma már egy országos, de külföldi viszonylatban is jelentős paleoantropológiai gyűjteménnyel rendelkezik.

Legalább ilyen intenzitással dolgozik azon jelenleg a Tanszék, hogy a kihalt népességen kívül a ma élő lakosságot is tudományos vizsgálata alá vegye. 1958-ban megkezdődött a dél-alföldi gyerekek szisztematikus tanulmányozása, ma már kb. 12–13 000 gyermek adatával rendelkezünk. Ez az adatgyűjtés elsősorban a gyermekek testi fejlődésének a törvényszerűségeit segít feltárni, amelynek a gyakorlati élet számára is sok előnye lehet.

Amikor a jövő 25 év elé tekintünk, minden okunk megvan arra, hogy a Tanszékétől további jó és még jobb eredményeket reméljünk. Ennek a következő útnak már előre olyan jelentős állomása tűnik fel, mint a majd felépülő új egyetemi épületben egy modern Embertani Intézet megvalósítása. Ha ehhez reményként még azt is hozzávesszük, hogy a magyar nép tanulmányozására hivatott három szakterület az antropológia, néprajz és régészet, ismét közös munkában találkozik, akkor a komplett kutatás megvalósításáról, s annak eredményeiről adhatnak számot 25 év múlva az intézet dolgozói.

Dr. Farkas Gyula

Kilencvenötén

Orvosegyetemünk oktatóinak külföldi tanulmányútjai

A múlt tanévben a Szegedi Orvostudományi Egyetem oktatói, orvosai, tudományos munkatársai közül összesen kilencvenötén jártak többhetes tanulmányúton külföldön.

A testvéregyetemekkel töltött baráti szerződéses keretében heten tizenhárom hetes tanulmányúton Halleban jártak, egy személy pedig Olomoucban töltött kéthetét. A szocialista országokkal kötött egészségügyi és kulturális egyezmények alapján Csehszlovákiában 4 hetes tanulmányúton járt 2 fő, Lengyelországban pedig 2 hetes tanulmányúton 1 személy. Kulturális egyezmény alapján Csehszlovákiában Olomoucban 3 hetes tanulmányúton 1 személy, Bratyslavában 2 hetes tanulmányúton 2 személy, Bulgáriában pedig

2 hetes tanulmányúton 1 személy vett részt.

Ugyancsak kulturális egyezmény keretében angolai meghívásnak tett eleget 1 fő, aki 2 hetet töltött Angliában, Olaszországban pedig 1 személy járt 2 hetes tanulmányúton.

Az elmúlt tanévben 7 orvosegyetemi oktató kapta meg az 1 éves Humboldt-ösztöndíjat, akik a közeljövőben befejezik tanulmányútjukat.

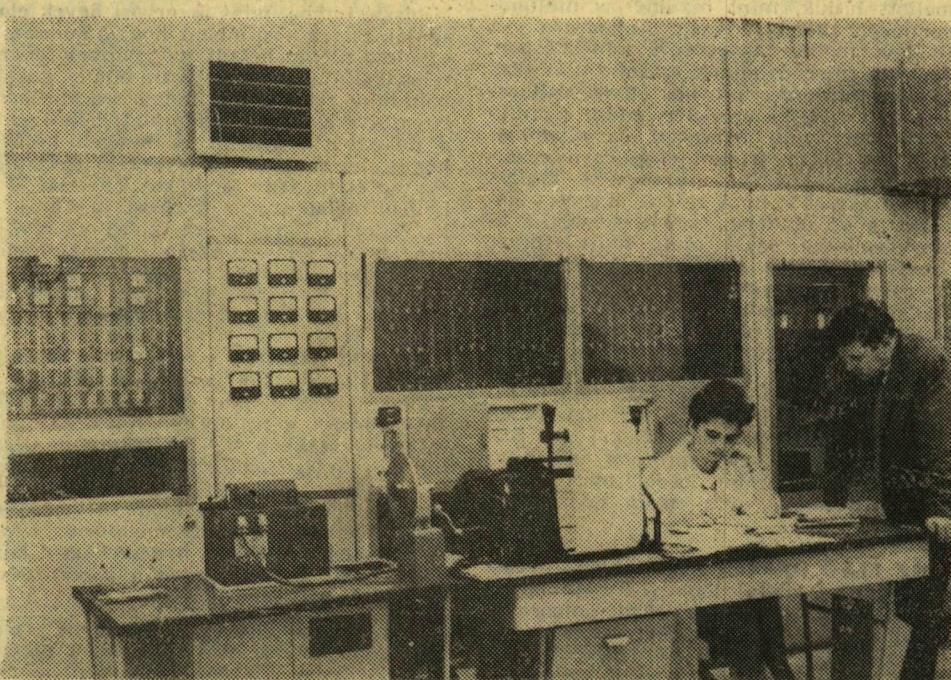
Egyéb meghívásokkal ösztöndíjjakkal 1 éves nyugati tanulmányúton nyolc személy, 10 hónapos tanulmányúton 1 fő, 3 hónapos tanulmányúton 1 fő, hat hónapos tanulmányúton 3 személy, 3 hónapos tanulmányúton 1 fő és 1 hónapos tanulmányúton 1 személy vett részt.

Megnyílt a XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

TANYAUDVAR Fontos Sándor festménye a kiállításon

Az elmúlt napokban nyitották meg Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeum termeiben az esztendő legjelentősebb dél-magyarországi képzőművészeti eseményévé nőtt hagyományos Vásárhelyi Őszi Tárlatot, amelyre tízenkettszáz került sor ez alkalommal. Az idei kiállítás az előző évekhez viszonyítva lényegesen egyenletesebb mind a művészi látásmód, mind az alkotások értéke tekintetében s méltón reprezentálja a modern magyar képzőművészet leggyorsabb iskolájává rangosodott „vásárhelyi piketúrát”. Már ismert és elismert idősebb művészek mellett a fiataloknak népes és nagyon tehetséges gárdája vonul fel ezen a tárlaton is. Külön érdeme az idei kiállításnak a minden eddiginél gazdagabb és színvonalasabb szobor és plasztikai anyag. Talán csak a grafikai rész maradt el a várakozástól. A divatos modernizmus, különféle képzőművészeti „izmusok”, virtuskodások helyett a vásárhelyieknél a mondánivaló egyszerű, ökonomikus kifejezése, a látásmód legnemesebb realizmusa az alkotások célja, „ars poeticája”. Rangos művészetükre külföldön is fölfigyeltek. Érdemes ezt a tárlatot megtekinteni, megéri az élmény a fáradságot.

Liebmann Béla felv.

Mit tud az M-3-M?

Felszerelték a József Attila Tudományegyetem Kibernetikai laboratóriumában a Magyar Tudományos Akadémiától kapott M-3-M elektronikus számolóberendezést. A Kibernetikai Laboratórium munkatársai elmondják, hogy az új gép bár nem a legújabb rendszerű, bonyolult felépítésű s a kezelése nem könnyű feladat, hatalmas segítséget jelent tudományos kutatómunkájukhoz, elsősorban programozási és vezérlési elvek kidolgozásához. Képünkön az erős betonalapozásra szerelt géprendszert láthatják — munka közben.

A tartalomról:

Testvérlapjaink írják

A pozitívumokat felhasználva

Szélrózsa

Az ifjúsági vezetésről

Collegium Artium

Érdekes előadások három szekcióban

A Collegium Artium október 5-én megnyitotta sorozatát a Haydn, Mozart és Beethoven művészi és emberi kapcsolatait tárgyaló előadással. Öt egymást követő héten át különböző aspektusokból Beethoven művészetét vizsgálja a Zene-tudományi Szekció. Dr. Nagy István értékelő szimfonikus és vokális művészetet, foglalkozik ismertebb zongoraszonátáival, dalaival, valamint nyitányaival és kamaraműveivel, s kitér a nagy német zeneszerző késői zongoramuzsikájára is. Szerepel a programban Beethoven és a korai romantika (Weber, Schubert, Berlióz) kapcsolatainak elemzése, s a befejező előadás a XX. századi zenére (Prokofjev, Bartók) gyakorolt hatását mutatja ki.

A feldolgozott anyag „szemléltetésére” a szimfonikus műveket hanglemezek közvetítik. A dalokat és hangszereket a Szegedi Nemzeti Színház operatagozatának művészei és a szegedi Zeneművészeti Szakiskola tanárai, növendékei elevenítik meg.

A Collegium Artium céljának megfelelően sok irányú műveltséget kíván nyújtani hallgatóinak. Az előadók úgy vezetik beszámolóikat, hogy elhangzásuk után a diákok kérdéseket tehessenek fel. A Zenetudományi Szekcióban az idő

rövidsége akadályozza a termékeny viták kialakulását. Marad tehát a hagyományos megoldás: a referátum befejeztével a nem kevésbé hasznos beszélgetést kezdeményezhetnek az érdeklődők az előadóval, akár egy feketekávé mellett.

A Collegium Artium történetében újdonságot jelent a Filmművészeti Szekció bevezetése. Esténként a levetítendő filmeket aktuális esztétikai problémákat taglaló ismertető vezeti be az Auditorium Maximumban. Október 22-én mutatják be Balázs Béla alkotását, a „Valahol Európában”-t. Egy hét múlva a Talpalatnyi föld következik, majd a Körhinta, s befejezőként négy magyar kisfilmre kerül sor. Vitéz kérdés-felelet formájában nyílik alkalom, sőt dec. 10-én, a bemutatók idejére megérkeznek a Nyitány, Válás Budapesten, Enek a vasról és a Te kisfilmek alkotói.

Előadások két helyen

A Képzőművészeti Szekció vezetője Vinkler László, a Szegedi Tanárképző Főiskola tanára. Az előadó az első alkalommal Napóleon és kora a képzőművészetben címmel foglalkozik David és Goya festészetével. A következő héten a forradalmi romantika művészetét elemzi Delacroix és Daumier alkotásain keresztül. Az Aart Kino bemutatott a Bölcsészettudományi Karon rendezik meg, a többi előadást a TTK Béke-tantermében tartják.

(9. f.)

Színházi ankét és esztétikai kör

Rendezvények a főiskolán

Október 5-én este összejövetelt tartott a Tanárképző Főiskola KISZ Végrehajtó Bizottsága. Az utánpótlás és más kérdések között lényeges napirendi pontként szerepelt az első félévi rendez-

vények programozásának megvitatása.

A nov. 7-i ünnepség szervezéséről Makkai Katalin III. éves hallgató gondoskodik. A kultúrfelelősök arra törekednek, hogy szaksítsanak a „vonalas” műsorokkal. Újszerű programot állítottak össze, amelyen felép a női kar is. Rácz Gábor vezetésével az Irodalmi Színpad béke tárgyú versekkel készül a megemlékezésre. Október első felében megrendezik elsőévesek számára a tehetségkutató szavalóversenyt. A következő hónapra a Szegedi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésére számítva ankétot terveznek, amelyen mindhárom kollégium lakói részt vennének.

A KISZ-oktatás keretén belül esztétikai sorozat kezdődik — főiskolai és meghívott előadók irányítása mellett. Az általános kérdésekkel foglalkozó bevezető után irodalmi, zenei, képzőművészeti, valamint mozgás- és filmművészeti tárgyú referátumokból épül fel az esztétikai kör programja. A gólyabál — és — avató, a kollégium gyűlések miatt csak november elején indulnak Vinkler László művészettörténeti előadásai a Petőfi Sándor leánykollégiumban. Ugyanitt kerül majd sor az elsőök tájékoztatója érdekében szegedi írókkal való találkozássra.

A Kollégiumi Napok kiállításán valószínűleg találkozzunk a képzőművészeti alkotókör tagjainak munkáival. Heti két alkalommal tartanak foglalkozásokat — mindenkinek előtt tanulnak.